

O BRATRSKÉM NAPOMÍNÁNÍ

Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra. (Mt 18:15)

1. čtení: Přísloví 27:1-6

Základ kázání: Matouš 18:15-17

Milí bratři, milé sestry,

téměř každý z nás se někdy cítil trapně proto, že měl na sobě nevhodné oblečení. Určitě to znáte. Všichni muži mají košili s kravatou, jen vy jste v tričku. Nebo: Všechny ženy mají krásné nové šaty, jen vy máte na sobě už po páté stejný kostým. A možná také znáte ten divný pocit, když jste oblečení do něčeho, co se už dávno nenosí. Co už dávno vyšlo z módy. Někteří si toho pravda nevšímají, zda se na ně druzí lidé dívají, zda okolí hodnotí, jak a do čeho se oblékli. Ale mnohým lidem je trapně, když zjistí, že jsou v hledáčku módní policie. Holt, šaty dělají člověka. Ať chceme, nebo nechceme.

Sám jsem to zažil mockrát. Že jsem na sobě měl oblečení, které už se nenosilo. Jako malý špunt: Manšestrové kalhoty. V době, kdy všichni nosili rifle. Jako dospělý: Sako, které mělo vycpávky na ramenou. A zapínalo se na dva knoflíky. V době, kdy už nikdo vycpávky nenosil a sako se zapínalo jen na jeden knoflík. O širokých nohavicích ani nemluvě. A jako konfirmand, při první účasti na večeři Beránkové: Měl jsem na sobě oblek, ve kterém se můj strýc kdysi ženil. Chápejte: On byl v den své svatby vyzáblý, já jsem byl v den své konfirmace tak akorát.

I. Nosit na sobě něco, co se už nenosí. Něco, co vyšlo z módy. Toto úsloví ve společnosti zdomácnělo. V přeneseném smyslu to znamená být pozadu. Nedržet krok s dobou. Být mimo. Být out. Pán Ježíš dnes promlouvá k církvi. Ke své nevěstě. A zdá se, že říká něco, co se dnes už nenosí. Slova, která se v církvi nenosí už dávno. Slova, která i v církvi dávno vyšla z módy. Křesťanská kázeň, vzájemná vykazatelnost, pastýřská péče jednoho křesťana o druhého, to se už přece vůbec nenosí. Kdysi dávno, jak vzpomínají nejstarší členové třeba našeho sboru, kdysi dávno se křesťanská kázeň v nějaké podobě uplatňovala. Třeba tím, že někteří lidé nebyli připuštěni k večeři Páně, dokud nenapraví svůj život. Jestli to bylo správné, to jistě nakonec posoudí Bůh sám. Já jen chci říct, že křesťanská kázeň už dávno není v módě. V dnešní době se přece každý stará sám o sebe. Nemáme ani sílu, ani čas věnovat se tomu, jak žijí lidé kolem nás. Navíc se i v církvi prosadilo úsloví, že každý by si měl zametat před vlastním prahem. *Tak si laskavě nech své poznámky na mou osobu, na můj život, pro sebe, člověče. Nikoho tvůj názor nezajímá.*

Bratři a sestry, Kristova slova nikdy z módy nevyšla. Ježíšovy rady, doporučení, příkazy a zákazy jsou stále platné. Až do skonání věků. A že je církev často nebere vážně, pak jen ke své vlastní škodě. Křesťanská kázeň, o které dnes náš Spasitel mluví, je jeden ze třech hlavních pilířů života víry nejen jednotlivců, ale celého společenství. Celé církve. Křesťanskou kázeň považují naše reformační vyznání za klíčovou pro život církve, hned vedle kázání evangelia a vysluhování svátostí.

Půjdeme dnes tak trochu proti směru času. Proti duchu doby. Vytáhneme dnes z té staré truhly plné Boží moudrosti na světlo světa šaty, které se už dávno nenosí. Budeme mluvit o křesťanské kázni, ke které nás vede a ke které nás zavazuje náš Spasitel, Pán Ježíš Kristus. Budeme mluvit o tom, že je třeba, abychom se vzájemně drželi na cestě za Kristem. Abychom se vzájemně potěšovali a povzbuzovali. Ale také abychom se vzájemně napomínali.

Celý dnešní Ježíšův proslov začíná takto:

- ¹⁵ *Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra.*

Kdo že hřeší? Tvůj bratr. Tvůj bratr ve víře. Tvůj bratr v Kristu. Tvůj bratr, kterého Kristus miluje stejně silně jako tebe. Tvůj bratr, za kterého Kristus visel na kříži stejně jako za tebe. Tvůj bratr, kterého Kristus vede cestami života až k branám věčného království, skrze svého svatého Ducha. Stejně jako tebe. Tvůj bratr. Člen tvé duchovní rodiny. Jeden z nejbližších lidí, které kolem sebe máš. Někdo, na kom ti jistě záleží. A pokud ti na něm nezáleží, pak by ti na něm záležet mělo. Někdo, k jehož životu chováš úctu. Někdo, od koho se ty sám učíš. A kdo se učí zase od tebe. Někdo, za koho se modlíš. A kdo se modlí za tebe. Někdo, kdo s tebou jednou, dá-li Pán, bude na věčnosti. Je to tvůj bratr. A když tvůj, tedy i Kristův bratr. Jak praví Spasitel:

- *Neboť kdo činí vůli mého Otce v nebesích, to je můj bratr, má sestra i matka. (Mt 12:50)*

Pokud tento tvůj bratr zhřeší, pokud zhřeší tak zjevně, že to vidíš, že o tom slyšíš, že o tom ví nejen Bůh, ale už i ty sám, pak zakroč. Jdi za ním. A pokárej ho. Pokárej ho mezi čtyřma očima. V tajnosti. Stranou druhých lidí. A až ho pokáráš, nikomu o tom nevykládej. Pokárej ho z lásky. Ne z nenávisti. Ne v hněvu.

Vždyť ho káráš proto, aby se tvůj milovaný bratr vrátil na cestu života, na cestu za Kristem. Aby litoval svých hříchů. Aby prosil o odpuštění. Aby zjednal nápravu. Pokud to však neuděláš, pokud za ním nepůjdeš, pokud s ním nebudeš mluvit v pravdě a lásce mezi čtyřma očima, pak svého bratra nemiluješ. Pokud za ním nepůjdeš, pak ti na jeho životě zřejmě moc nezáleží. Nechovej se jako Kain, křesťane. Kain se ptal: Cožpak jsem strážcem svého bratra? (Gn 4:9) Chovej se jako Kristus, který je tvým strážcem. A který je i strážcem tvého bratra.

II. Bratři a sestry, jak se to v naší společnosti všechno otočilo na ruby. Domlouvání a kárání vnímáme jako nenávistný útok na naši osobu. Jako zlé jednání. Vrcholem morálního jednání v naší společnosti je respekt. Respekt k životu druhého, ať už se v jeho životě děje cokoli. Je to jeho život. Je to jeho cesta. A já to respektuji. Hlavně se nesmím dopustit toho nejhoršího zla: Že budu druhému člověku mluvit do jeho života. Že mu snad budu chtít sdělit, že v něčem selhává, že schází z cesty života, že má v jistém ohledu vážný problém. To se prostě nesmí! A pokud to zkusím, se zlou se otážu. Hned je oheň na střeše. Došli jsme tak daleko, že už jen prostý a klidný nesouhlas s názory druhých lidí se vnímá jako útok. Natož pak si dovolit někoho napomenout. Natož pak sebrat odvalu, jít za druhým člověkem a do očí mu říct, že by měl změnit svůj život.

Ale nezapomeňte! Jedná se o bratra. Jedná se o sestru. Jedná se o naši i Kristovu rodinu. Vždyť v normálně fungujících rodinách ještě stále rodiče domlouvají svým dětem, aby nedělaly to. A naopak aby dělaly zase ono. Aby se vyvarovaly zlého. Aby jednaly správně. A sourozenci mezi sebou se také dokážou pohlídat. Napomínat se a vzájemně se vést. Kdyby toto z rodiny zcela zmizelo, kdyby si každý od začátku žil, jak sám uzná za vhodné, pak by ta rodina dřív či později měla vážný problém.

- ¹⁵ ***Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra.***

Víte, Pán Ježíš zde nepředpokládá nějakou hierarchii v církvi. On neříká, že by třeba pouze farář měl domlouvat ostatním. A senior by měl zase domlouvat farářům. A synodní senior seniorům. A kněží lidem. A biskupové kněžím. A papež všem. Ne! Jde o bratrské napomínání. Kázní tu bratr bratra. A sestra sestru. Bratři a sestry, všichni jsme bratři a sestry. Všichni jsme na jedné lodi. A každý z nás někdy v životě hřeší. A proto každý z nás ve své blízkosti potřebuje bratry a sestry, kteří jej v případě nutnosti osloví, napomenou, povedou k pokání, a tak mu laskavě pomohou zůstat na cestě za Kristem, na cestě spasení, na cestě života. To chci podtrhnout: Cílem takového napomenutí není pokoření bratra či sestry. Cílem není zašlapat ho do země, umlátit ho veršíky z Bible, zahnat ho do kouta vahou našich argumentů. Cílem je získat bratra či sestru zpět. Cílem je jeho záchrana. Cílem je on, a ne my. Cílem není ani naše vlastní sláva, když se to všechno podaří. Opakuji: Cílem je dobro mého bratra.

III. Že se nám lidem těžko přijímá takové napomenutí, to snad ani nemusím zmiňovat. I když víme, že takové napomenutí je opodstatněné, i když slyšíme, že je proneseno v pokoji a v lásce, stejně je pro nás velice těžké takové pokárání přijmout. To bolí! Co bolí? Raněná pýcha! Ta bolí! Vždyť je přece dělám všechno dobře, no ne? Já nechybuji! Já neselhávám! Já nepadám! S naší pýchou se zkrátka musíme porvat, bratři a sestry.

A teď ještě uvažte: Možná bychom si více vážili takového napomenutí mezi čtyřma očima, kdybychom si uvědomili, jak vypadají jiné možnosti. První alternativou je, že nám nikdo nikdy nic neřekne. Že nás všichni nechají být. Na první poslech to zní dobře. Ale co to vlastně znamená? Že na nás nikomu nezáleží. Že nás nikdo vlastně nemá rád. A to je strašné, no ne? Nedávno jsem slyšel příběh ze života faráře Jana Karafiáta, autora slavných Broučků. Když procházel Velkou Lhotou, potkal člověka, který měl dlouhou dobu těžké životní problémy, kterými neblaze ovlivňoval i své okolí. Karafiát k němu přišel a řekl mu: *Měl byste s tím skončit. Vždyť máte rodinu. Máte kolem sebe lidi, kterým na vás záleží.* A on se na faráře zadíval a řekl: *Opravdu? Opravdu na mně ještě někomu záleží?*

Tou druhou alternativou je, že nám nikdo nic nikdy do očí neřekne. Ale lidé budou o nás mluvit za našimi zády. To je ještě horší možnost. Bratři a sestry, když to zvážím, přestože také já mám problémy se svou pýchou a špatně se mi poslouchá kritika druhých lidí, když zvážím tyto možnosti, pak vás prosím: Raději za mnou přijďte a mezi čtyřma očima mi řekněte, v čem chybuji. Určitě je to pro mě mnohem lepší, než abyste za mnou nepřišli, nebo abych se o takových věcech dozvídal oklikou. Pravdivá a laskavá křesťanská kritika, plná Boží biblické moudrosti, ještě nikdy nikoho nezabila. Naopak! Ta přivádí k životu.

Vzpomeňme jen na krále Davida a proroka Nátana, který jej přišel vést k pokání, mezi čtyřma očima, za jeho těžká provinění. (2S 11-12) Kdyby nebylo Nátana, král David, cizoložník a vrah v jedné osobě, by

možná v tomto hříchu žil a zemřel. Dovedl by ke zkáze svůj vlastní život. Ale i životy těch, kteří na jeho vládě a vedení byli závislí. Kdyby nebylo proroka Nátana, který s ním mluvil o těžkých věcech mezi čtyřma očima.

IV. Dobře. Pán Ježíš však počítá s tím, že si lidé nedají vždycky říct. Proto pokračuje:

- ¹⁶ *Nedá-li si říci, příber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby ,ústy dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď‘. ¹⁷ Jestliže ani je neuposlechne, oznam to církvi; jestliže však neuposlechne ani církev, at' je ti jako pohan nebo celník.*

Pravidlo dvou či tří svědků je prostoupeno celým Písmem. Je to pojistka, která zajišťuje co možná největší objektivnost. Zpětnou vazbu jak pro toho, kdo napomíná, tak pro toho, kdo je napomínán. Protože pořád platí, že všichni občas chybujeme v našich úsudcích. Samozřejmě ani to však nemusí stačit. A proto v těch nejvážnějších případech má celý problém řešit církev. Místní sbor. Ne seniorátní výbor. Ne synodní rada. Ne konvent. Ne synod. Ale místní sbor. Členové místního společenství. Bratři a sestry, kteří zmíněného bratra či sestru znají a milují v Kristu. Kteří se za zmíněného bratra či sestru také přimlouvají, protože jim zkrátka není jedno, jak a čím jejich bratr či sestra zrovna žije. Příkladem může být třeba apoštol Pavel, který veřejně káral apoštola Petra za jeho pokrytecké chování mezi křesťany v Galacii. Pavel Petra nekáral z nenávisti. Ale z lásky. Pavel totiž viděl, že slovný apoštol nejde přímo za pravdou evangelia, k vlastní škodě a ke škodě bratrů a sester ve víře. (Ga 2: 11-14) Pavel ho veřejně pokáral, aby se Petr konečně chytil za nos a změnil své smýšlení a chování, které vnášelo neklid do života těch sborů a rmoutilo mnohé čerstvě obrácené křesťany. No, řekněte sami: Kdyby vám vážený křesťan dával najevo svou bratrskou lásku a vzápětí by se k vám obracel zády a ignoroval vás, nemrzelo by vás to? Přesně to dělal apoštol Petr pohanským křesťanům v Galacii. On si veřejně pokárání zasloužil.

Když však ani veřejná domluva nezabere, pak je žel třeba se rozloučit. Možná se ptáte: *Není to příliš tvrdé? Není to projev nelásky?* Není to tvrdé. Není to ani nelaskavé. Protože jak pohan, tak celník mohou pořád vstoupit do Božího království, budou-li činit pokání. Apoštol Pavel mluví o takových těžkostech ve sboru v Efezu:

- *18 To ti kladu na srdce, synu Timoteji, ve shodě s prorockými slovy, která byla o tobě pronesena, abys jimi povzbuzen bojoval dobrý boj 19 a zachoval si víru i dobré svědomí, jímž někteří lidé pohrdli, a tak ztroskotali ve víře. 20 Patří k nim Hymenaios a Alexandr, které jsem vydal satanu, aby se odnaučili rouhat.*

Ti dva ztroskotali ve víře. Jsou vydáni napospas Zlému. Ale proč? Aby nakonec shořeli v pekle? Ne! Proto, aby činili pokání a vrátili se zpět ke Kristu. A tím i zpět do církve. Do konkrétního Kristova společenství. I pro ně má Pavel ve svém srdci ještě naději. Ani je neodepsal.

Milí bratři, milé sestry, bez vzájemného povzbuzování a bez vzájemného napomínání, bez vzájemného potěšování i kárání hrozí, že nedorazíme do bran Božího království. Pán Ježíš Kristus nás vede k tomu, abychom se vzájemně drželi na cestě víry. Abychom s láskou přijímali napomenutí druhých. Abychom s láskou druhé napomínali. Aby jednomu na druhém záleželo stejně, jako nám záleží na členech naší rodiny. Protože cílem není, abych prošel branou Božího království sám. Cílem je, aby tou branou prošel po mém boku i můj bratr, i má sestra. Je to veliký cíl. Největší cíl našeho života. Kvůli němu stojí za to snést občas laskavou a věcnou kritiku. Kvůli němu stojí za to sebrat odvahu, jít za bratrem a sestrou a v pokoře je vést k pokání. Amen.